

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/paliwa-gazowe/charakterystyka-rynku/5786,2013.html>
05.05.2024, 04:23

2013

RYNEK HURTOWY

Hurtowy rynek gazu ziemnego jest nadal rozwinięty w stopniu niesatysfakcjonującym. Ze względu na pionowo skoncentrowaną strukturę sektora, obrót hurtowy na krajowym rynku (sprzedaż gazu realizowana w kontraktach dwustronnych do spółek obrotu oraz sprzedaż poprzez giełdę gazu) stanowi zaledwie 2,9% zużycia krajowego.

Dostawy gazu z zagranicy, w ilości 124,9 TWh, uzupełniane były gazem pochodzącym ze źródeł krajowych w ilości 46,2 TWh, co stanowiło blisko 24% całkowitego zaopatrzenia kraju w gaz ziemny. Całkowite dostawy gazu z zagranicy w 2013 r. obejmowały import z kierunku wschodniego oraz dostawy wewnątrzspółnotowe, przy czym istotną ich część stanowił import z kierunku wschodniego, realizowany w ramach długoterminowego kontraktu zawartego w 1996 r. pomiędzy PGNiG SA a OOO Gazprom Eksport. Na podstawie tego kontraktu zakupiono 97,7 TWh gazu ziemnego, co stanowiło ok. 78,2% całkowitego importu tego surowca na terytorium Polski. Import ten uzupełniany był dostawami wewnątrzspółnotowymi. Wielkość sumaryczna dostaw wewnątrzspółnotowych, realizowanych w ramach umów wyniosła 27,2 TWh, co stanowiło 21,8% całkowitego przywozu gazu na terytorium Polski.

W 2013 r. przez polski system przesyłowy przepłynęło znacznie więcej gazu, tj. 524,8 TWh. Większość z tego gazu została przetransportowana tranzytem z wykorzystaniem gazociągu jamalskiego. Poniższa tabela prezentuje najważniejsze kierunki przepływu gazu w systemie przesyłowym.

20 grudnia 2012 r. uruchomiono rynek terminowy towarowy gazu (RTTg). Poniżej przedstawiona jest charakterystyka tego rynku:

- przedmiotem obrotu jest dostawa gazu w jednakowej ilości we wszystkich godzinach okresu dostawy zgodnym ze standardem instrumentu (miesięczny, kwartalny i roczny),
- notowaniu podlegają instrumenty w seriach: M+3, Q+4, Y+2,
- obrót jest prowadzony w dni robocze w godzinach od 8:00 do 14:00 w systemie notowań ciągłych,
- okres notowania kończy się na dwa dni przed rozpoczęciem okresu wykonania,
- transakcje zawarte na giełdzie gazu podlegają realizacji przez OGP Gaz-System SA.
- Pod koniec 2012 r. uruchomiono rynek dnia następnego gazu (RDNg). Poniżej przedstawiona jest charakterystyka tego rynku:

- przedmiotem obrotu jest dostawa gazu w jednakowej ilości we wszystkich godzinach dnia dostawy. Jest to instrument typu *base*,
- jeden kontrakt odpowiada dostawie 1 MWh gazu w każdej godzinie dnia dostawy,
- obrót jest prowadzony przez jeden dzień poprzedzający datę dostawy,
- obrót na RDNg prowadzony jest w systemie notowań ciągłych,
- informacje o zawartych transakcjach (nominacje) przekazywane są do OGP Gaz-System SA.

W miesiącach styczeń - grudzień 2013 r. w wyniku realizacji kontraktów zawartych na TGE SA dostarczono 1 113 042 MWh gazu ziemnego po średniej cenie 116,73 zł/MWh. W tym okresie kontrakty zawarte zostały na wolumen 424 700 MWh na rynku spot i 1 959 790 MWh na rynku terminowym.

Rozwój giełdowego rynku gazu m.in. jest skutkiem wprowadzenia do ustawy - Prawo energetyczne art. 49b, który nakłada na przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem paliwami gazowymi obowiązek sprzedaży części gazu ziemnego wysokometanowego wprowadzonego w danym roku do sieci przesyłowej na giełdach towarowych lub rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany (zwany dalej „obowiązkiem publicznej sprzedaży gazu ziemnego”). W 2013 r. obowiązek ten wynosił 30% gazu wprowadzonego do sieci przesyłowej przez przedsiębiorstwo zajmujące się obrotem gazem ziemnym. Wolumen gazu objętego ww. obowiązkiem ulega w kolejnych latach zwiększeniu od 1 stycznia 2014 r. do 40% , a od 1 stycznia 2015 r. do 55%.

Należy podkreślić, że wprowadzenie obowiązku publicznej sprzedaży gazu ma umożliwić utworzenie hurtowego rynku gazu ziemnego, charakteryzującego się wysoką transparentnością transakcji. Dzięki temu podmioty zajmujące się obrotem paliwami gazowymi zyskają możliwość dostępu do paliwa gazowego oferowanego na krajowym rynku w sposób transparentny w oparciu o ceny kształtujące się poprzez mechanizmy rynkowe.

RYNEK DETALICZNY

Wysoki poziom koncentracji na polskim rynku paliw gazowych, wynikający z pozycji dominującej GK PGNiG SA, nadal wpływa na strukturę rynku detalicznego, a także tempo przemian w nim zachodzących. W 2013 r. około 94,42% sprzedaży gazu ziemnego realizowane było przez PGNiG SA, natomiast pozostałe 5,58% przez kilkadziesiąt innych przedsiębiorstw obrotu działających na rynku. Rok wcześniej, w 2012 r., udział PGNiG SA w sprzedaży gazu wyniósł 95,22% a pozostałych spółek obrotu 4,78%, co świadczy o powolnych zmianach dokonujących się na detalicznym rynku gazu.

Sprzedaż gazu

Dokonując całościowej analizy rynku sprzedaży detalicznej gazu ziemnego GK PGNiG SA w

2013 r. w odniesieniu do wszystkich grup odbiorców należy wskazać, że najliczniej reprezentowaną grupą były gospodarstwa domowe, zużywające zarówno gaz wysokometanowy, jak i zaazotowany. Ich udział stanowił 99,8% ogółu liczby odbiorców dla gazu wysokometanowego i 95,6% dla gazu zaazotowanego, natomiast ich udział w wolumenie sprzedaży wyniósł odpowiednio: 27,3% dla gazu wysokometanowego i 15,9% dla gazu zaazotowanego. Największy udział 35,86% w sprzedaży gazu ziemnego mieli odbiorcy końcowi o wolumenie zużycia powyżej 25 mln m³. PGNiG SA oprócz zaopatrywania w gaz odbiorców końcowych sprzedaje również paliwo na potrzeby operatorów systemów gazowych.

Struktura rynku gazowego

Największymi podmiotami pod względem wolumenu sprzedaży gazu, spoza GK PGNiG SA, prowadzącymi działalność na rynku detalicznym są: Egesa Grupa Energetyczna SA (1,17%), HANDEN Sp. z o.o.(0,69%), Duon Dystrybucja SA (0,54%), G.EN. Gaz Energia SA (0,46%), Enesta Sp. z o.o. (0,45%), EWE energia Sp. z o.o (0,43%), Polenergia Kogeneracja Sp. z o.o.(0,32%), Anwil SA(0,28%), Sime Polska Sp. z o.o.(0,17%), ArcelorMittal Poland SA(0,17%), Fenice Sp. z o.o. (0,15%), KGHM Polska Miedź SA (0,12%), Elsen SA (0,08%), Huta Pokój SA (0,08%), Energia Obrót SA (0,01%).

Przedsiębiorstwa te prowadziły działalność handlową polegającą na odsprzedaży gazu ziemnego z nabycia wewnątrzspółnotowego lub nabywanego w kraju, głównie od PGNiG SA.

Wymienione wyżej spółki obrotu sprzedały w 2013 r. łącznie do odbiorców końcowych 721 mln m³ wolumenu gazu, przy czym największy wolumen gazu został sprzedany do odbiorców o zużyciu od 2,5 do 25 mln m³.

W 2013 r. dziewiętnaście największych spółek obrotu, niezależnych od PGNiG SA, sprzedało łącznie ok. 721 mln m³ gazu obsługując 41 734 odbiorców.

Spółki obrotu zakupywały gaz w większości od PGNiG SA, jak również nabywały go u dostawców zagranicznych.

Poza dostarczaniem siecią gazem wysokometanowym i zaazotowanym PGNiG SA oraz spółki obrotu sprzedawały gaz w postaci skroplonej, tzw. gaz LNG. Łączny wolumen sprzedaży gazu LNG do odbiorców końcowych w 2013 r. wyniósł ok. 31 271 ton.

W 2013 r. w dalszym ciągu utrzymywana była regulacja cen gazu wysokometanowego i zaazotowanego dostarczanego siecią gazową na rynek detaliczny, natomiast ceny gazu LNG i CNG zostały zwolnione z taryfowania na podstawie art. 49 ustawy - Prawo energetyczne.

Data publikacji : 24.06.2014

[Następny Strona](#)